

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาและนำเสนอแนวทางการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน โดยใช้หลักการบริหารวงจรเดมมิ่งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 2 ชั้น ดังนี้ ชั้นที่ 1 ศึกษาปัญหาการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน โดยใช้หลักการบริหารวงจรเดมมิ่งในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตอนที่ 1 การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยชั้นนี้ คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 53 คน การศึกษาชั้นนี้ศึกษาผู้บริหารจากประชากรทั้งหมด และครูหัวหน้างานฝ่ายวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 53 คน โดยวิธีการเลือกอย่างเจาะจง(Purposive sampling) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 84) รวมทั้งสิ้น 106 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในชั้นนี้คือแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตอนที่ 2 การเก็บข้อมูลโดย Focus Group กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 84) จำนวน 12 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป หรือ มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน ศิกษานิเทศก์ ที่มีประสบการณ์การนิเทศการศึกษาอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไปหรือ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโททางการศึกษาขึ้นไป จำนวน 3 คน ครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิด มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโททางการศึกษาขึ้นไป จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างประเด็นการสนทนา ประกอบด้วย ปัญหาและสาเหตุการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน โดยใช้หลักการบริหารวงจรเดมมิ่ง จำนวน 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Plan) 2) การลงมือปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบ (Check) และ 4) การปรับปรุง (Act) เทปบันทึกเสียงและวีดิทัศน์ ผู้วิจัยใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสนทนากลุ่ม ชั้นที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน โดยใช้หลักการบริหารวงจรเดมมิ่งในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักวิชาการ ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 84) จำนวน 5 คน โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกนักวิชาการไว้ คือ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์ด้านการบริหารอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป มีผลงานดีเด่นด้าน

พัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบบันทึกการสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยประเด็นการสัมภาษณ์ คือ แนวทางการแก้ปัญหาการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดโดยใช้หลักการบริหารวงจรเดมมิ่ง จำนวน 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Plan) 2) การลงมือปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบ (Check) และ 4) การปรับปรุง (Act) เทียบบันทึกเสียงและวิดีโอ ผู้วิจัยใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีปัญหาการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนโดยใช้หลักการบริหารวงจรเดมมิ่งในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาตามขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนที่มีปัญหาการพัฒนาระดับสูงที่สุดคือ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) รองลงมาคือขั้นตอนการลงมือปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) การปรับปรุง (Act) โดยสามารถสรุปเป็นขั้นตอนดังนี้

1.1 การวางแผน (Plan) พบว่า ประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุดคือโรงเรียนไม่มีการกำหนดแผนการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนหรือไม่ได้กำหนดปัญหาไว้ รองลงมาคือโรงเรียนไม่มีการกำหนดสภาพและขอบเขตของปัญหาการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน โรงเรียนไม่มีการวิเคราะห์สาเหตุและข้อจำกัดของปัญหาการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน และโรงเรียนไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือกำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับปัญหาการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน

1.2 การวางแผน (Plan) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.3 การลงมือปฏิบัติ (Do) พบว่า โรงเรียนใช้วิธีการไม่สอดคล้องกับความต้องการของครูและสภาพความพร้อมในการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน

1.4 การลงมือปฏิบัติ (Do) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ควรจัดอบรมครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนในโรงเรียน

1.5 การตรวจสอบ (Check) พบว่า โรงเรียนไม่มีหรือกำหนดเกณฑ์การประเมินผลจากการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนไว้ยังไม่เหมาะสม

1.6 การตรวจสอบ (Check) พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ควรนิเทศติดตามประสิทธิภาพและประสิทธิผลของนักเรียนว่ามีการพัฒนาขึ้นหรือไม่

1.7 การปรับปรุง (Act) พบว่า โรงเรียนไม่มีการดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขต่อการพัฒนาครู เมื่อพบข้อบกพร่องหรือดำเนินการไม่ต่อเนื่อง

1.8 การปรับปรุง (Act) พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ควรนำผลจากการนิเทศติดตามประสิทธิภาพและประสิทธิผลของนักเรียนว่ามีการพัฒนาขึ้นหรือลดลงหรือไม่ เพื่อนำมาปรับปรุงเพื่อให้นักเรียนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. การนำเสนอแนวทางการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน ด้วยวงจรคุณภาพของเดมมิ่งในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

จากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพบปัญหาการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนโดยใช้หลักการบริหารวงจรเดมมิ่ง 4 ขั้นตอน 7 ประเด็นปัญหา ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Plan) 2) ทำหรือลงมือปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบ (Check) และ 4) การปรับปรุง (Act) พบว่า ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการวางแผน ผู้วิจัยจึงนำไปหาแนวทางการพัฒนาโดยการสัมภาษณ์นักวิชาการที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก มีประสบการณ์ด้านการบริหารอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป และมีผลงานดีเด่นด้านการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน ซึ่งสรุปแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้

ขั้นตอนการวางแผน (Plan)

ปัญหาที่ 1 โรงเรียนกำหนดแผนการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนไม่ชัดเจนหรือไม่ได้กำหนดปัญหาไว้

สาเหตุของปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ตระหนักถึงการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน และขาดความเป็นผู้นำทางวิชาการ โรงเรียนไม่มีกระบวนการทำ SWOT ในเรื่องต่างๆ ทำให้ไม่พบปัญหาที่แท้จริง กระบวนการทำงานในโรงเรียนไม่เป็นระบบ ทำให้งานเกิดความล่าช้า ครูไม่มีความชัดเจนและไม่ยอมรับตนเอง และหน่วยงานต้นสังกัดขาดบุคลากรที่จะให้ความรู้ หรือให้แนวคิดที่ตรงกัน

แนวทางการพัฒนา ควรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดความตระหนักและสร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการ จัดให้มีการประชุมการจัดทำ SWOT เพื่อรวมพลังกันแก้ปัญหา พร้อมทั้งดำเนินการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งครูควรร่วมกันสำรวจปัญหาที่ชี้เฉพาะเจาะจง โดยกำหนดนโยบายในการพัฒนาครูและกำหนดตัวบ่งชี้ให้ชัดเจน หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน

ปัญหาที่ 2 โรงเรียนไม่มีการกำหนดสภาพและขอบเขตของปัญหาการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน

สาเหตุของปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงานของครู ปล่อยให้ครูแก้ปัญหาตัวเอง ครูมีพื้นฐานความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนน้อยและขาดเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ดี ครูขาดการเอาใจใส่ในการพัฒนาตนเองหรือได้รับการพัฒนาไม่ทั่วทุกคน หน่วยงานต้นสังกัดมีการนิเทศติดตามการทำงานของสถานศึกษามากเกินไป

แนวทางการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องร่วมมือกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดผลการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนที่มีคุณภาพ โดยผู้บริหารควนสร้างขวัญและกำลังใจกับครูที่มีจิตใจมุ่งพัฒนาเพื่อคุณภาพของนักเรียนอย่างแท้จริง ลดการนิเทศติดตามการทำงานของสถานศึกษา แต่ให้เน้นการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถ่องแท้แก่ครู จัดหาวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดและจัดอบรมให้ครูมีความรู้ไปในทางเดียวกัน และเปิดโอกาสให้ครูได้แสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเองหลายรูปแบบ เช่น การฝึกอบรม การให้คำปรึกษา แนะนำ การดูแลแบบอย่างที่ดี เป็นต้น

ปัญหาที่ 3 โรงเรียนไม่มีการวิเคราะห์สาเหตุและข้อจำกัดของปัญหาการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน

สาเหตุของปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาไม่นำปัญหามาวิเคราะห์หาสาเหตุและทำการแก้ไข อีกทั้งครูไม่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อช่วยกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียน ไม่ประเมินตนเองและไม่ยอมรับผลที่ได้จากการประเมิน ไม่พยายามเอาชนะอุปสรรคที่เกิดขึ้นและมักจะด่วนสรุปคำตอบให้กับผู้เรียนโดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด

แนวทางการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้าใจเรื่องการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนอย่างถ่องแท้และสามารถให้คำแนะนำครูได้ โดยจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อนครูด้วยกัน จัดให้มีการประเมินความก้าวหน้าการพัฒนาตนเองของครูอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ซึ่งครูควรฝึกควบคุมอารมณ์ของตนเองและพยายามเอาชนะอุปสรรคด้วยการสร้างคำมั่นสัญญาว่าผลที่ได้จะต้องเกิดกับนักเรียนอย่างถาวร และบันทึกผลการปฏิบัติงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

ปัญหาที่ 4 โรงเรียนไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือกำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับปัญหาการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน

สาเหตุของปัญหา โรงเรียนไม่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ในแผนปฏิบัติการหรือกำหนดแต่ไม่สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น และการกำหนดโครงการไม่ได้มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ

แนวทางการพัฒนา ผู้บริหารจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในแผนปฏิบัติการให้ชัดเจนและต้องสอดคล้องกับปัญหาในการพัฒนาครู พร้อมทั้งกำหนดตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานและดำเนินการอย่างจริงจัง

และครูร่วมกันวางแผนโดยกำหนดโครงการจากปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อการพัฒนาทั้งระบบ และจัดให้มีกิจกรรมทั้งในชั่วโมงที่จัดการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมเพื่อให้เกิดทักษะที่ถาวร

ขั้นตอนการลงมือปฏิบัติ (Do)

ปัญหาที่ 5 โรงเรียนดำเนินการพัฒนาครูไม่สอดคล้องกับความต้องการของครูและสภาพความพร้อมในการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน

สาเหตุของปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ตระหนักและเห็นความสำคัญของปัญหาการพัฒนาครู เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน ขาดความรู้ความสามารถในการใช้หลักการบริหารและการขับเคลื่อนที่จะดำเนินไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ครูขาดการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจและไม่ยอมรับผลการนิเทศติดตามทั้งภายในและภายนอก ระบบ

แนวทางการพัฒนา ผู้บริหารต้องสร้างทัศนคติที่ดี และเปิดใจให้กว้างต่อการพัฒนาครู ต้องเข้าใจหลักการบริหารครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนอย่างถ่องแท้และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน โดยครูจะต้องแสวงหาความรู้และเทคนิคการจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมเปิดใจยอมรับเรื่องใหม่ ๆ และปรับปรุง พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check)

ปัญหาที่ 6 โรงเรียนไม่มีหรือกำหนดเกณฑ์การประเมินผลจากการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนไว้ยังไม่เหมาะสม

สาเหตุของปัญหา ผู้บริหารไม่กำหนดวัตถุประสงค์หรือเกณฑ์การวัดความสำเร็จที่ชัดเจน ไม่มีการมอบหมายงานหรือแต่งตั้งคณะกรรมการดูแลเฉพาะเรื่อง ครูไม่วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจนต่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนและเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลไม่มีเกณฑ์ที่ชัดเจน

แนวทางการพัฒนา ผู้บริหารจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์หรือเกณฑ์การวัดความสำเร็จที่ระบุทักษะการคิดนักเรียนอย่างละเอียด โดยแต่งตั้งคณะกรรมการที่ชัดเจน แบ่งความรับผิดชอบแต่ละด้านและคณะนิเทศติดตาม เป็นต้น ซึ่งครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะต้องวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกิจกรรม โดยใช้ใบงานให้นักเรียนได้ฝึกทักษะบ่อย ๆ มีการกำหนดเครื่องมือ เกณฑ์การประเมินผลและแบบบันทึกผลความก้าวหน้าที่เป็นระบบต่อเนื่อง และครูจะต้องนำผลการพัฒนามานำเสนอต่อเพื่อนครู และแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อนำสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพ

ขั้นตอนการปรับปรุง (Act)

ปัญหาที่ 7 โรงเรียนไม่มีการดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขต่อการพัฒนาครูเมื่อพบข้อบกพร่องหรือดำเนินการไม่ต่อเนื่อง

สาเหตุของปัญหา ผู้บริหารไม่ทำงานตามโครงการที่เขียนไว้ ทำให้งานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ส่งผลให้ไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในโครงการนั้น ๆ การจัดการการอบรมที่ส่งเสริมการจัดการ

เรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดมีน้อยหรือมีแต่ไม่มีการจัดอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งครูขาดความเอาใจใส่ ขาดความรับผิดชอบต่อนักเรียนที่ไม่ตรวจผลงานและไม่นำปัญหาของนักเรียนมาใช้ในการพัฒนา

แนวทางการพัฒนา ผู้บริหารต้องดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน โดยการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมกับวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านทักษะการคิดและดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนเกิดความรู้ที่ตกตะกอนและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูตรวจชิ้นงาน และติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอโดยใช้เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้ว มีประเด็นที่นำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีปัญหาการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิด ของนักเรียนด้วยวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง มีปัญหาการพัฒนาสูงที่สุดในขั้นการวางแผน อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนกำหนดแผนการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนไว้ไม่ชัดเจน ไม่ได้กำหนดปัญหาไว้ ไม่กำหนดเกณฑ์การเลือกวิธีพัฒนา ไม่กำหนดขอบเขตของปัญหา ไม่กำหนดโครงการ/ กิจกรรมหรือกำหนดไว้ แต่ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง ไม่มีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและข้อจำกัด ใช้วิธีการแก้ปัญหาไม่สอดคล้องกับความต้องการของครู และไม่กำหนดวัตถุประสงค์หรือกำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สจี้ อนันต์นพคุณ (2549 : 156) ที่ได้เสนอว่า ปัญหาการพัฒนาครู ไม่ตรงกับความต้องการหรือความคาดหวังของบุคคล สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริธนา เมธธาธิป (2547 : 48) ซึ่งพบว่าความต้องการพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียนเอกชน ระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ครูมีความต้องการการพัฒนาด้านวิชาการและ ด้านทักษะวิชาชีพ สอดคล้องกับคำอธิบายของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (กคศ) (2551 : ออนไลน์)ที่ว่า การพัฒนาครูไม่สนองความต้องการ ขาดแรงจูงใจ ครูท้อแท้เรียน ขาดเอกภาพ และวิธีการพัฒนา และสอดคล้องกับสภาพปัญหาของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา(สคบศ) (2551 : ออนไลน์) ที่พบว่าการพัฒนาครูไม่ทั่วถึง ไม่ตรงกับความต้องการของครูไม่ส่งผลถึงนักเรียน และด้านที่มีปัญหาการพัฒนาน้อยที่สุดคือ ด้านการคิดอย่าง มีวิจารณญาณอาจเนื่องมาจากสถานศึกษากำหนด ปัญหาการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนไม่ชัดเจน หรือไม่ได้กำหนดปัญหาไว้ ไม่กำหนดโครงการ/กิจกรรมหรือดำเนินการไม่ต่อเนื่อง ไม่มีการกำหนด ขอบเขตของปัญหา ไม่มีการวิเคราะห์สาเหตุและข้อจำกัดของปัญหาไว้ ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือ กำหนดไว้ ไม่สอดคล้องกับปัญหาใช้วิธีการไม่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพความพร้อมของครูและ ไม่มีหรือกำหนดเกณฑ์การเลือกวิธีการพัฒนาครูไว้ยังไม่เหมาะสม

2. จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนด้วยวงจรคุณภาพของเดมมิ่งในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีประเด็นการอภิปรายดังนี้

2.1 การวางแผน (Plan) พบแนวทางการพัฒนาครูที่สำคัญคือ การพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนนั้น จะเกิดผลได้นั้น โรงเรียนต้องกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับปัญหาไว้ในแผนปฏิบัติการ ร่วมกันวางแผนกำหนดโครงการที่มีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน ดำเนินการอย่างจริงจัง รวมทั้งจัดกิจกรรมทั้งในชั่วโมงเรียนและกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดที่ถาวรให้เกิดกับนักเรียน สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 (2550 : 9-10) ในด้านกลยุทธ์และนโยบายการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการจัดการศึกษาทุกระดับ และสอดคล้องกับแนวคิดของศุภชัย อาชีวะระงับ โรค (2546 :23-24) ที่พบหลักการสำคัญของการพัฒนาครู คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการดำเนินการให้เหมาะสม (Act)

2.2 การลงมือปฏิบัติ (Do) พบแนวทางการพัฒนาครูที่สำคัญคือการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน จะเกิดผลได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทัศนคติที่ดี เปิดใจให้กว้างที่จะยอมรับปัญหา ศึกษาหลักการบริหารเพื่อแก้ปัญหาเหล่านั้นแล้วขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ ครุณาเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของพนัส หันนาคินทร์ (2551 : 81) ที่พบว่ากระบวนการพัฒนาครูที่ดี คือ การฝึกฝน(Training) กับการให้การศึกษา (Educationing) สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2551 : ออนไลน์) การพัฒนาครูที่ดีต้องมุ่งเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ทักษะความชำนาญ และเจตคติในการทำงานที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ เด่นพงษ์พลละคร (2551 : ออนไลน์) ที่พบว่าการพัฒนาที่ดี คือการเพิ่มประสิทธิภาพด้านทักษะความชำนาญในการทำงาน ตลอดจนปรับเปลี่ยนทัศนคติ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ด้วยวิธีการฝึกอบรมปฐมนิเทศ ส่งไปดูงานต่างประเทศ ร่วมสัมมนาทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่และมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา

2.3 การตรวจสอบ (Check) พบแนวทางการพัฒนาครูที่สำคัญคือการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เกณฑ์การวัดความสำเร็จ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ครูทุกกลุ่มสาระต้องวางแผนการจัดการเรียนรู้สอดแทรกกิจกรรมด้านทักษะการคิดบ่อย ๆ สร้างเครื่องมือการประเมินผล บันทึกผล และนำผลการพัฒนามานำเสนอต่อเพื่อนครู และแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อการพัฒนาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับแนวคิดของวิไล ตั้งจิตสมคิด (2544 : 83) ที่พบว่างานของครู คืองานเกี่ยวกับการเรียนการสอนงานบริการแก่สังคมด้านวิชาการและอื่น ๆ งานเกี่ยวกับการศึกษา ค้นคว้า วิจัย วิเคราะห์ งานด้านการนิเทศ วัดผล ประเมินผล เสนอแนะ การปรับปรุงหลักสูตร และงานด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับแนวคิดของ อุดม นิลแสง (2542 : 181-184) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนาครูโดยครูสภา เพื่อเพิ่มความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพตนเองอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง สามารถปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาครูโดยหน่วยงานที่สังกัด

เพื่อการให้ศึกษาต่อ การใช้เวลานอกราชการไปศึกษาอบรมเพื่อเพิ่มวุฒิ และการเข้ารับการประชุมสัมมนา ฝึกอบรมระยะสั้น และการพัฒนาครูโดยตนเอง เพื่อการอ่านติดตามข่าวสารการแสวงหาความรู้ การศึกษา ต่อในระดับที่สูงขึ้น การขอเข้าศึกษาในวิชาเฉพาะ การศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ และการเป็น สมาชิกของสมาคม ชมรมทางวิชาการ ต่าง ๆ

2.4 การปรับปรุง (Act) พบแนวทางการพัฒนาครูที่สำคัญคือการพัฒนาครูเพื่อการจัดการ เรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนจะเกิดการพัฒนาที่ดีนั้น สถานศึกษาต้องดำเนินงานตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ ครูเข้ารับการฝึกอบรม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องเอาใจใส่ในการพัฒนา ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ฝึกทักษะการคิดให้กับนักเรียนเริ่มตั้งแต่ทักษะการคิดพื้นฐานถึงทักษะการคิด ระดับสูง ครูตรวจผลงานการคิดของนักเรียนและติดตามความก้าวหน้าโดยใช้เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน และดำเนินการทุกระดับชั้นอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับแนวคิดของวิไล ตั้งจิตสมคิด (2544 : 130-131) ที่พบ วิธีการในการพัฒนาครูที่ดีคือการเลียนแบบจากตัวแบบที่ดี เพื่อโน้มน้าวให้ครูมีความกระตือรือร้นที่จะ ปฏิบัติงาน การรวมพลังกลุ่ม และเพิ่มสมรรถภาพทางจิต ประกอบด้วยวิธีฝึกการควบคุมอารมณ์ของตนเอง การพยายามเอาชนะอุปสรรคด้วยการสร้างคำมั่นสัญญา บันทึกผล การปฏิบัติของตนไว้ แล้วให้เพื่อนครู หรือผู้ใกล้ชิดประเมินความก้าวหน้า และการฝึกสมาธิ สอดคล้องกับแนวคิดของสมชาติ กิจขจรยง และอร จรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2550 : 5-6) ที่พบว่าการพัฒนาครู ได้แก่ การศึกษา ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง โดย การศึกษาดูงาน ฝึกอบรม และการพัฒนาในงาน เช่น ฝึกอบรมในงาน และเรียนรู้ในงาน สอดคล้องกับ แนวคิดของ สมจิตร วัฒนกุลัง (2545 : 1) ที่พบว่า การพัฒนาครูที่ดีนั้นไม่มีวิธีใดที่จะดีไปกว่าการที่ครู เรียนรู้ที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง รู้จักการประเมินตนเองและยอมรับผลที่ได้การประเมิน มีความ ตั้งใจที่จะปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นครูที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสิริณา เมธาธราธิป (2545) เรื่อง ความต้องการพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียนเอกชน ระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอ เมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าความต้องการการพัฒนาบุคลากรครูด้านวิชาการ ได้แก่ การ พัฒนาวิชาชีพเฉพาะด้วยวิธีการศึกษาดูงาน การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การสร้างเครื่องมือวัดและ ประเมินผล ด้วยการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้และประสบการณ์ และด้านทักษะวิชาชีพ ได้แก่ การพัฒนาตัวครูให้เป็นคนที่ทันต่อเหตุการณ์บ้านเมืองด้วยวิธีการจัดให้นั่งทำงานร่วมกันและ การอบรมเป็น ครั้งคราว เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการศึกษาค้นคว้าและแนวทางการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะ การคิดของนักเรียนด้วยวงจรคุณภาพของเดมมิ่งใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การวางแผน (Plan) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านการสอนแบบโครงการในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในด้านนี้

1.2 การลงมือปฏิบัติ (Do) ผู้บริหารควรมีการใช้เทคนิคการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเกิดการพัฒนามากกว่าปัจจุบัน

1.3 การตรวจสอบ (Check) ผู้บริหารควรมีการเสริมแรง เช่นการชมเชยแก่ผู้ที่ปฏิบัติได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่วนผู้ที่ไม่สามารถปฏิบัติได้จะต้องนำมาพัฒนาเพิ่มเติมจนสามารถปฏิบัติได้

1.4 การปรับปรุง (Act) ครูที่ผ่านการพัฒนาแล้ว ควรจะมีการพัฒนาต่อไปโดยอาจใช้วิธีการสอบแบบใหม่ในวิชาที่สอนเดิม หรือใช้วิธีการสอนแบบเดิมกับวิชาใหม่เพื่อเปรียบเทียบว่าให้ผลแตกต่างกันหรือไม่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน โดยใช้หลักการบริหารวงจรเดมมิ่งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยเรื่องผลการนำเสนอแนวทางการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน โดยใช้หลักการบริหารวงจรเดมมิ่งในสถานศึกษาทุกสังกัดว่าผลเป็นอย่างไร